

ANTONIO MARIA SICARI*

Gibanja v Cerкви

Institucija in karizma

UVOD

Témo gibanja v Cerкви, institucija in karizma je cerkveno učiteljstvo že nemalokrat zanesljivo in temeljito preučilo.

Omenimo glavne posege, ne da bi ponavljali tisto, kar bi že moralo biti znano, začeniši s Prvim mednarodnim simpozijem "Gibanja v Cerкви",¹ kjer je Janez Pavel II. pozdravil z odločnimi besedami: "Kot dobro veste, je Cerkev sama gibanje ... in gibanja morajo odsevani v sebi skrivnost tiste ljubezni [trinitarične], iz katere je Cerkev rojena in se nepretrgoma rojeva."

Nekaj let pozneje, ob sklepu tisočletja, je papež želel potrditi svojo prvo diagnozo s še pomenljivejšimi besedami: "Od začetka svojega pontifikata sem pripisoval poseben pomen razvoju cerkvenih gibanj. Pri apostolskih potovanjih in pastoralnih obiskih župnij sem imel možnost ovrednotiti sadove njihovega širjenja ter rastoče prisotnosti (...). Gibanja predstavljajo pomembnejše sadove cerkvene pomladi, ki je bila naznanjena že na 2. vatikanskem koncilu, a na žalost neredko ovirana zaradi širjenja razvijajoče se sekularizacije. (...). Kljub raznovrstnim oblikam je gibanjem skupno zavedanje "novosti". To krstna milost prinaša v življenje

prek edinstvenega hrepenenja; ob poglobljanju v skrivnost občestva s Kristusom ter brati in sestrami; prek stanovitne zvestobe verski dediščini, preneseni iz živega toka Tradicije. Le-ta od izvira preko obnovljenega misijonarskega nagiba pripelje do srečanja mož in žena današnje dobe v konkretnih situacijah, v katerih se nahajajo, in prinaša dragocen, ljubeč pogled o dostojanstvu, potrebah in usodi vsakogar." (Št. 2.)

Antonio Maria Sicari, rojen l. 1943, je član reda bosonogih karmeličanov. Ustanovil je cerkveno karmeličansko gibanje, ki se trudi prenesti laikom mistična bogastva (doktrinalna in izkustvena) karmeličanske karizme. Med drugim je pri založbi JacaBook izdal 13 delov *Ritratti di Santi* (1988-2013) in mnogo del o karmeličanskih mistikih: *L'itinerario di santa Teresa d'Avila. La contemplazione nella Chiesa* (1994); *La teologia di S. Teresa di Lisieux dottore della Chiesa* (1997); *Elisabetta della Trinità. Un'esistenza teologica* (2000); *Nel "Castello interiore" di santa Teresa d'Avila introdotto da L'inaccessibile Castello. Da Franz Kafka a santa Teresa* (2006); *Il Divino Cantico di San Giovanni della Croce* (2011).

"Večkrat sem imel možnost poudariti, kako v Cerкви ni nasprotij ali nasprotovanj med institucionalno in karizmatično razsežnostjo,

katere s pomembno znamenje so gibanja. Obe sta so-bistveni pri božanski zgradbi Cerkve, ustanovljeni od Kristusa, da bi skupaj prispevali navzočnost Kristusove skrivnosti in njegovo odrešensko delovanje v svetu.

Poleg tega skupaj težita k prenovi, vsaka na sebi laseni način, k samozavedanju Cerkve; na neki način lahko rečemo, da je ta sama v sebi "gibanje", ker je dogodek v času in prostoru poslanstva Sina po delovanju Očeta v moči Svetega Duha." (Št. 5.)²

Na koncu tega istega kongresa naj bi papež še natančneje določil :

"Po izražanju cerkvenih očetov je Cerkev kraj, "kjer se razcveteva Duh" (KKC, št. 749). Tolažnik je nedavno podaril obnovljene binkošti, in sicer z drugim vatikanskim cerkvenim zborom, ko je vzbudil novo in nepričakovano moč (...). To je bila nepozabna izkušnja drugega vatikanskega cerkvenega zbora, med katerim je, pod vodstvom samega Duha, Cerkev ponovno odkrila, kako je v njej sami zgrajena karizmatična razsežnost (prim. Dogmatična konstitucija o Cerkvi – Lumen Gentium, 12). Institucionalni in karizmatični vidik sta skoraj so-bistvena pri zgradbi Cerkve in prispevata, čeprav na različen način, pri njenem življenju, njeni prenovi in njenem posvečevanju Božjegaljudstva.

Iz tega koristnega odkritja karizmatične razsežnosti Cerkve se je, pred in po koncilu, utrdila edinstvena porast cerkvenih gibanj in novih skupnosti." (Št. 4.)³

Spomnimo, da je – ob enaki priložnosti – bodoči Benedikt XVI. papežu pritrdil na njegovo mnenje, a vendarle z osebno izkušnjo:

"Zame osebno je bil čudovit dogodek, ko sem – v začetku šestdesetih let – prvič prišel поблиže v stik z gibanji, kakršna so neokatehumenat, Občestvo in osvoboditev (Comunione e liberazione) ali Gibanje fokolarov, ko sem videl polet in navdušenje, s katerim so v njih živeli svojo vero, in da so iz veselja nad to vero čutili spodbudo, da tisto, kar so sami prejeli v dar, posredujejo tudi drugim. V tistih časih so Karl Rahner in drugi radi govorili o "zimi" v Cerkvi; zares se je zdelo, da sta po velikem razcvetu koncila nastopila zmrzal namesto pomladi in utrujenost

namesto nove živahnosti. Tedaj se je zdelo, da je živahno na nekem povsem drugem koncu; tam, kjer so obstajala prizadevanja, da bi z lastnimi močmi in brez nadlegovanja Boga dali življenje boljшему prihodnjemu svetu. Da pa svet brez Boga ne more biti dober in še toliko manj boljši, je bilo jasno vsakomur, ki ni bil slep. Toda kje je bil Bog? In, ali ni bila Cerkev po mnogih razpravah in naporih iskanja novih struktur dejansko izčrpana in utrujena? Rahnerjevski izraz je bil povsem razumljiv; izražal je izkušnjo, ki smo jo doživljali vsi. Toda glej, nenadoma nekaj, česar ni nihče načrtoval. Glej, Sveti Duh je tako rekoč spet prosil za besedo. In v mladih možeh in ženah se je razcvetela vera brez "če" in "toda", brez skrivalnic in brez izgovorov, živeta v svoji celovitosti kot dar, kot dragoceno darilo, ki omogoča življenje."⁴

Takšno mišljenje je prineslo torej primerjavo med dejansko "cerkveno zimo" izpred petdesetih let in "pomladjo", ki so jo gibanja naznanjala.

Danes je potrebno priznati, da je tudi ta pomlad spoznala prehod obdobja in da s koprnenjem čakamo prenovljeno pomlad.

Današnja nujna naloga teološkega razmišljanja bi lahko bila, kako še naprej poglobljati kratko trinitarično meditacijo, ki jo je – v začetku osemdesetih let – Janez Pavel II. postavil na temelj vsakega svojega vrednotenja, ko gre za fenomen cerkvenih gibanj: "Kot dobro veste, je Cerkev sama eno Gibanje, in predvsem je skrivnost, večna skrivnost Očetove ljubezni, njegovega očetovskega srca, iz katerega izhaja poslanstvo Sina in poslanstvo Svetega Duha."

DAROV NJEGA, KI JE DAR

Ko govorimo o karizmah v Cerkvi, jih takoj in z veseljem pripisujemo Svetemu Duhu, vodniku Cerkve. Ta ostaja vedno svoboden in poln domišljije, ko gre za izlivanje svojih darov nanjo.⁵

Takoj je dobro spomniti, da ti darovi izhajajo vedno z istim gibanjem, s katerim On, v osebi, izhaja iz Očeta in Sina, in izvršuje v poslušnosti poslanstvo svojim zaupnikom.

Da je Bog *"bogat z raznovrstnimi darovi"*, je prepričanje, ki ga imajo ljudje že iz svojega religioznega izkustva.

Srce Razodetja je namreč gotovost, da nam je On daroval največje Dobro, ki ga je čuval na svojih prsih: večnega in blagoslovljenega Sina.

Tako nam je prišel Sin darovatsvoje lastno življenje in na takšen način nam ga je daroval tudi Oče.

Ko smo ljudje spoznali obstoj na prsih Božanstva, te notranje odnose v ljubezni, smo obenem tudi doumeli, da je v Bogu vse izmenjava, dar.

Na koncu nam je Jezus daroval tudi svojega Duha. Poslal nam ga je, kakor se pošilja Oseba (*"Tolažnika"*), naučili smo se, da je v Bogu Dar, ki ni zgolj neka drža, ampak Oseba, iz katere izvira vsak drug dar za ustvarjenine.⁶

Ne moremo govoriti o "darovih Duha", ne da bi prej premišljevali te strani o trinitarnem nauku; iz nje namreč izvira prepričanje, da nima smisla niti nimamo pravice govoriti o *"karizmah"* (darovih), ki jih On deli vsakemu kristjanu, kakor če bi obravnavali izključno *"nagibe živeti in delovati"* ali *"duhovne navdihe"* (bolj ali manj podobni določenim *"umetnostnim navdihom"*) ali *"notranje energije"*, iz katerih se rojevajo socialni načrti in programi.

Darovi Duha želijo biti vedno v občestvu z Darom, ki je Sveti Duh.

Kajti On je Dar, ker osebno uresničuje občestvo ljubezni med Očetom in Sinom. To pomeni, da nam prek svojih darov želi predvsem to, da bi izkusili (občutili) objem, v katerem se Oče in Sin stisneta v svojem lastnem odnosu.

V svojih omejenih človeških izkušnjah spoznavamo, da vsak dar nosi s seboj ljubezen darovalca, in vendarle vemo tudi, da darovalec, dar in ljubezen ostajata boleče ločena med seboj.

Zato ta ločitev ne velja tam, kjer se vse steka v združitvi: ne samo, da je Duh-Dar, izmenjava Ljubezni med Očetom in Sinom, ker je Oseba, ampak tudi vsi darovi, poklonjeni

od Njega vsem ustvarjeninam, izvirajo iz tega objema in k njemu peljejo.

In zaradi tega Sveti Duh in njegovi darovi ne delajo drugega kot ustanavljajo in gojijo, na vse mogoče načine, *"občestvo vernikov"*. Vanj se vključuje celotna Trojica, v kateri se združujejo vsi darovi, bodisi hierarhični bodisi karizmatični, in v njej se ljudje naučijo, kaj pravzaprav pomeni biti *"oseba"*.

Toda, kako se to ukoreninja in razvija v zgodovini?

Nadaljevati moramo s premišljevanjem o Skrivnosti, v katero verujemo: *"Spočetje in rojstvo Jezusa Kristusa sta namreč največje delo, ki ga je izvršil Sveti Duh v zgodovini stvarjenja in odrešenja, se pravi, največja milost – "milost zedinjenja" – izvir vsake druge milosti, kakor razlaga sv.Tomaž."*⁸

Tako torej ni večjega daru, udejanjenega od Duha-Daru, kakor je Sinovo učlovečenje in njegovo odrešensko delo. Tako ni drugega daru, ki bi imel namen sporočati in *"deliti"* te največje milosti.

Zato je rečeno, da Oče pošilja Duha v svet *"v Jezusovem imenu"* (Jn 14,26; 15,26) in da bo On deloval, ne da bi se kadarkoli ločil od Kristusa, in ne bo nikoli dopustil, da bi bil le-Ta (Jezus) *"presežen"*. Nasprotno: Duh nenehno *"jemlje od Njega"* ter vse to deli Cerkvi in svetu.⁹

Iti moramo še dlje.

Darovi za institucijo in oni za animacijo

Če stvari stojijo tako, kakor smo rekli, ni težko razumeti, da je delo in dar Duha predvsem Evharistija, skozi katero se skrivnost Učlovečenja in Odrešenja razteza v času in prostoru.

Evharistični dar je tisti, ki nosi s seboj celotno institucionalno strukturo Cerkve (Beseda, Zakramenti, Služenj – prek katere je zgrajena od Duha kakor resnično Kristusovo Telo – dobro združeno).

Duh prek drugih *"osebnih darov"* (poklicnih in karizmatičnih) snuje Cerkev tudi kot Kristusovo Nevesto. Dela jo dejavno pri njenem poslanstvu v svetu.

Ne želimo podati (pre)strogega razlikovanja (kakor da bi ena podoba Cerkev – Telo

ponazarjala institucijo in druga Cerkev – Nevesta ponazarjala karizmo), kajti obe podobi sta v sebi dopolnjeni – marveč kažemo samo na natančnejšo uporabo jezika.

Reči, da je Cerkev "Kristusovo Telo", je realna podoba, ker že opisuje bodisi institucionalne bodisi karizmatične vidike, kakor se jasno vidi iz besed Svetega Pavla: "... Živimo iz resnice v ljubezni, da bomo v vsem rastli vanj, ki je glava, Kristus. Iz njega dobiva rast celotno telo, združeno in spojeno z njim, ob sodelovanju celotnega veziva, po delovanju, v skladu z mero slehernega dela, tako da omogoča rast telesa in gradi samo sebe v ljubezni." (Ef 4,4-16.)¹⁰

H. Schlier, ko komentira ta odlomek, takole razlaga: "Celotno telo Cerkve je v vseh teh osebah in dejavnostih (službenih in karizmatičnih) zainteresirano za njen razvoj, iz Kristusa proti Kristusu. Ne pravimo, da to prihaja po delovanju Svetega Duha, toda v Ef 2,20 je predpostavljeno, da naj bi to "telo" bilo "Božja hiša, v Duhu" ...

Cerkev je urejena in sprejema vitalnost Svetega Duha preko njegovega neizčrpnega gibanja in preko odrešenjskih sredstev ter služb."¹¹

Podoba *teles*a (toda bolj od podobe gre za resnično skrivnost!) podarja že z neposrednostjo potrebne kategorije tudi za razumevanje in preučevanje karizem: "*Karizme so podrejene "začetnemu redu", ker mora biti vsaka od njih izvrševana v občestvu, na svojem mestu, na svoj način in ob svojem času.*"¹²

Za kristjane je torej (posameznike ali združene v občestvu) znati zasesti dodeljeno mesto pogoj, da bi lahko bili del Kristusovega Telesa in da bi lahko prejeli, na pravičen in resničen način, razen tega da sodelujejo, vso energijo samega Telesa.

Izraz "začetni red" je način sklicevanja na "urejevalno ljubezen vseh karizem"; na način, da bi ljubezen bila pravzaprav tista potreba telesu, ki želi rasti v urejenosti. Ni torej nesmiselno postaviti vprašanja o mestu različnih karizem v Cerkvi.

Ko se na primer govori o karizmah ustanovitve, se govori o nečem, kar se vstavi na trden

način v cerkveno telo; to Cerkev še kako čuti – namreč potrebo po tem, da bi jih vsaj delno institucionalizirala.

Še posebej v teh primerih je napačno presojati in ocenjevati karizmo, izhajajoč samo od "uslug", ki bi karizmo lahko teoretično ponudile. Ali še od bolj daleč: izhajajoč od novih nujnih potreb, ki bi povpraševalo po določenem služenju.

Z gotovostjo je dovoljeno reči, da se karizme rodijo "v Cerkvi za svet" (za misijonarsko služenje), zato ker naj bi izraz "v Cerkvi" namigoval na dobro istovetno in določeno razporeditev; spoštovano od nekega "reda", katerega položaj se je začel že v trenutku, ko je bila karizma ustanovljena.

Gre torej za začetek, ko misijonarsko gibanje določene karizme naravnost ustreza trdnosti, s katero je bila ustanovljena in ukoreninjena.

Četudi ima teologija "*Cerkve – Kristusovega Telesa*" vse potrebne elemente za pravilno obdelavo "teologije karizem", se kljub temu ne sme zanikati, da nima v sebi ničesar nestabilnega: odlično koristi opisu institucionalnih vidikov Cerkve in dobro pomaga tudi pri opisu pravilnega položaja ter pravilni urejenosti karizmatičnih vidikov.¹³

Toda vsekakor si je bolje znova narediti podobo "*Cerkve – Kristusove Neveste*" za preučevanje bistvenega, bivanjskega vidika teh karizem. Videli bomo, da je to dejansko jezikovna izbira zadnjih dokumentov cerkvenega učiteljstva.¹⁴

Medtem ko podoba Cerkve – Telesa govori, da je "Kristus v svojem Telesu" (ker je tako, je neločljiva od Kristusa, Njemu podrejena in k Njemu končno usmerjena), pa podoba Cerkve – Neveste (*prim. Ef 5*) močno poudarja osebnost Cerkve: popolnoma *odnosno osebno*, ki jo v moči zakonske ljubezni gradi in priteguje.

ZA KRASITEV KRISTUSOVE NEVESTE

Cerkev torej stoji pred Kristusom, vendar kot Tista, ki sprejema vnaprejšnjo Ljubezen svojega Ženina in jo v poslušnosti

vrača. In ker ji Sveti Duh "vliva v srce" ljubezen, ji sledi, ker jo Duh proizvaja z ljubečo držo, s katero se ona steguje proti svojemu Ženinu.

V tem "stegovati se" se zgodi dvojna osvetlitev: z ene strani Cerkev – Nevesta sprejema na svoje obličje luč svojega Ženina Jezusa, z druge pa jo – ker je vanj zaljubljena – odseva na svet, in to zato, ker razume, da je biti "luč ljudi" – predvsem Kristus.

Bralec bo najbrž že opazil, da govorimo o svečanem začetku dogmatične konstitucije O Cerkvii II. vaticanskega koncila: "Zato ker je Kristus luč narodov, ta cerkveni zbor, zbran v Svetem Duhu, goreče želi s Kristusovo svetlobo, ki odseva na obrazu Cerkve, vse ljudi razsvetliti..." (Dogmatična konstitucija o Cerkvii, št. 1.)

V njej najdemo do popolnosti opisano dinamiko sleherne karizme (čeprav besedilo opisuje karizmatično delovanje Duha na sveto hierarhijo):

- Kristus je luč narodov,
- koncil se pusti zbrati od Duha,
- zato da bi luč Gospoda Jezusa, žareča na obrazu Cerkve,
- mogla odsevati na svet.

Podobna razlaga je bila kasneje dana tudi o fenomenu različnih poklicev:

V enotnosti krščanskega življenja so različne poklicanosti kakor žarki ene luči, Kristusa, "ki sveti na obličje Cerkve" (Posvečeno življenje, št. 16).

Na analogen način bi lahko in bi moral biti opisan pomemben dogodek vsake ustanovitvene karizme; ker je izvir mnogih redovnih ustanov v zgodovini, pa tudi mnogih novih gibanj.

Dogodek pri karizmatičnem ustanovitelju se začne prav z darom Svetega Duha, ki ga povsem prevzame, pred Kristusom in Zanj, prava cerkveno-svatbena drža ("cerkvena duša"): njegovim očem Duh razsvetljuje Kristusovo skrivnost, na način, ki je nov in edinstven, in ta luč postane skupaj:

- Ljubeč ogenj, ki žge njegovo srce,
- bistrost presojanja o dramah v Cerkvii njegovega časa,

- strast za "iztrošiti se" v poslanstvu, ki mu je bilo pokazano,
- rodovitnost za rojevanje sinov in hčera – ki so vključeni v enako ljubezen in nalogo.

V dokumentih II. Vatikanskega koncila se nenehno prepletajo besedila, ki dodeljujejo vernikom odgovornost v "izgrajevanju Kristusovega Telesa" (prim. Dogmatična konstitucija o Cerkvii, št. 43a; 45a), in besedila, ki jih opisujejo kot izraz zakonske privolitve Cerkve svojemu Gospodu: svoji "združitvi" in svoji "lepoti" (LG, št. 44a; 46c). Dve podobi se potem združita v uvodu Odloka o sodobni obnovi redovniškega življenja (*Perfectae caritatis*):

"... Življenje, posvečeno Bogu, po navdihu Svetega Duha ... Tako je po Božjem sklepu zraščala čudovita raznolikost redovniških družb, ki so mnogo pripomogle, da je Cerkev ne samo za vsako dobro delo pripravna (prim. 2 Tim 3,17) in pripravljena spolniti vso dejavnost svoje službe za zidanje Kristusovega telesa (prim. Ef 4,12), ampak stopa pred nas tudi okrašena z različnimi darovi svojih otrok, kakor nevesta, ozaljšana za svojega ženina ..." (prim. Raz 21,2) (Št. 1, 2. Odstavek.)

Še enkrat ponovimo, da besedila in izražene misli predvsem v odnosu do "posvečenih" (zaradi dolge zgodovine, katere dediči so), veljajo enakovredno tudi za vse krščanske laike, ki so se – v obliki cerkvenih gibanj – , da tako rečemo, "predali" pedagoškemu in cerkvenemu dinamizmu določene karizme. To je še posebno omenil Janez Pavel II. v govoru ob koncu tisočletja, ko je govoril predstavnikom "več kot petdesetih gibanj in novih oblik občestvenega življenja – ki so izraz mnogih oblik različnih karizem, vzgojnih metod, apostolskih načinov in končnosti":

Vsaka od vaših stvarnosti si zasluži biti ovrednotena za svojevrsten prispevek, ki ga prinaša življenju Cerkve (...). Izvirnost lastne karizme, ki daje življenje gibanju, ne zahteva, niti ji ni potrebno dodajati ničesar k bogastvu zaklada vere, ki ga Cerkev varuje z vneto zvestobo. Ona vendar snuje močno podporo, kliče očarljivo in prepričljivo k življenju v polnosti, z inteligenco in ustvarjalnostjo – krščansko izkušnjo. To je

tista predpostavka, kjer išče primerne odgovore na izzive in potrebe časa ter vedno različne zgodovinske razmere. V takšni luči karizme, prepoznane od Cerkve, predstavljajo poti za globlje spoznanje Kristusa in darovanje Njemu, na vse bolj radodaren način, obenem pa koreniteje v občestvu z vsem krščanskim ljudstvom.¹⁵⁵

Potrebna je še zadnja opomba, da bi poudarili prispevek, ki so ga dala gibanja, na način, da bi razumeli in živeli cerkveno občestvo. Niso si nasprotujoča ali dodana cerkvenemu združenju kot nov člen, ali kot končni izraz zrelosti laikov.

Občutljivejši in zahtevnejši vidik za razumevanje v izkušnji gibanja je dejstvo, da v njih lahko združujejo – čeprav v spoštovanju njihove specifične identitete – vsa stanja življenja, kjer lahko in želijo podeliti izvirno karizmo.¹⁶

V temelju so gibanja predvsem za to, da se jih sprejme na svetovnem nivoju kot izziv, na katerega se vztrajno in razumno sklicuje Janez Pavel II:

“Iz Cerkve in domače hiše moramo narediti šolo občestvenosti: to je velik izziv tisočletja, ki je pred nami, če hočemo ostati zvesti Božjemu načrtu in tudi odgovoriti na velika pričakovanja sveta.”¹⁷

Prevedel: Boštjan Hari

* Antonio Maria Sicari, rojen l. 1943, je član reda bosonogih karmeličanov. Ustanovil je cerkveno karmeličansko gibanje, ki se trudi prenesti laikom mistična bogastva (doktrinalna in izkustvena) karmeličanske karizme. Med drugim je pri založbi JacaBook izdal 13 delov *Ritratti di Santi* (1988-2013) in mnogo del o karmeličanskih mistikih: *L'itinerario di santa Teresa d'Avila. La contemplazione nella Chiesa* (1994); *La teologia di S. Teresa di Lisieux dottore della Chiesa* (1997); *Elisabetta della Trinità. Un'esistenza teologica* (2000); *Nel "Castello interiore" di santa Teresa d'Avila introdotto da L'inaccessibile Castello. Da Franz Kafka a santa Teresa* (2006); *Il Divino Cantico di San Giovanni della Croce* (2011).

1. Tenutosi a Roma nei giorni 23–27 settembre 1981. Cfr. *I Movimenti nella Chiesa negli anni '80*, Jaca Book Milano 1982.
2. *Messaggio al Congresso mondiale dei Movimenti Ecclesiali*, Roma, 27 maggio 1998, in *I Movimenti nella Chiesa*, edito dal *PONTIFICIUM CONSILIVM PRO LAICIS*, Città del Vaticano, 1999, pp. 16 in 18.
3. *Ibid.*, *Discorso conclusivo del 30 maggio 1998*, p. 221.

4. J. Ratzinger, *“I Movimenti ecclesiali, speranza per la Chiesa e per gli uomini”* (Intervento in apertura del Convegno mondiale dei Movimenti ecclesiali, 27 maggio 1998, op. cit., pp. 23–24).
5. Tukaj so temeljna besedila, ki jih Posinodalna apostolska spodbuda o krščanskih laikih posveča s pojasnilom: *“Sveti Duh ... bogati Cerkev s posebnimi darovi in spodbudami, ki jim pravimo karizme. Nastopajo lahko v zelo različnih oblikah, bodisi da izražajo popolno svobodo Duha, ki jih deli, bodisi da so odgovor na številne zahteve zgodovine Cerkve ... Karizme se sprejmejo v hvaležni drži obdarovanca, in tako tudi s strani vseh v Cerkvi (...). Tudi danes ne manjka pojavov različnih karizem med krščanskimi laiki, možmi in ženami. Prejmejo jih posamezne osebe, lahko pa jih tudi posamezniki deli z drugimi na tak način, da trajajo dalj časa kot dragocena in živa dediščina, ki rojeva posebno duhovno povezanost med osebami.”* (Št. 4.)
6. V Okrožnici o Svetem Duhu Janez Pavel II. razlaga: V svojem najglobljem notranjem življenju je Bog *“ljubezen”*, bistvena ljubezen, skupna trem Božjim osebam; Sveti Duh je osebnostna ljubezen kot Duh Očeta in Sina (...). Lahko rečemo, da je v Svetem Duhu notranje življenje troediniga Boga popoln dar, medsebojno izmenjavanje ljubezni med Božjimi osebami, in da po Svetem Duhu Bog *“eksistira”* na način daru ... Sveti Duh je Oseba – ljubezen. Je Oseba – dar (...). Obenem pa je Sveti Duh ... ljubezen in dar (neustvarjeni); od njega izhaja kot iz studenca, vsak stvarjem poklonjeni dar (ustvarjeni dar).” (Št. 10).
7. Pri tem se sklicuje na združitev dveh narav; človeške in božanske, ki je prišla ob Kristusovem spočetju, po delovanju Svetega Duha.
8. Okrožnica o Svetem Duhu, št. 50.
9. Cerkev ima *“zgradbo občestvenosti”*, ki je, enkrat za vselej, zgrajena iz hierarhičnih in karizmatičnih struktur; obe želeni, podprti in vodeni od Svetega Duha. *“Hierarhične strukture”* so tiste, ki so zakoreninjene v zakramentalni milosti in zagotavljajo *“nepristransko”* trdnost in trajnost cerkvenega telesa. *“Karizmatične strukture”* pa so tiste, ki izvirajo iz svobodnih izlivov Svetega Duha, in imajo kot cilj neprenehoma *“animirati”* institucijo in jo gojiti. II. vatikanski koncil se je izrazil takole: *“Sveti Duh prebiva v Cerkvi in v vernikih kakor v templju (prim. 1 Kor 3,16; 6,9) ... On uvaja Cerkev v vsa resnica (prim. Jn 16,13), jo zedinja v občestvu in službi, obdaja in vodi z različnimi hierarhičnimi in karizmatičnimi darovi ter krasí s svojimi sadovi.”* (Dogmatična konstitucija o Cerkvi, št. 4.)
Razen tega isti Sveti Duh ne le z zakramenti in službami posvečuje in vodi Božje ljudstvo ..., marveč *“deleč”* svoje darove *“slehernemu, kakor hoče”* (1 Kor 12,11), razdeljuje med vernike vsakega stanu tudi posebne milosti, s katerimi jih stori sposobne in pripravljene, da prevzamejo različna dela in naloge, koristne za prenovitev in obsežnejšo graditev Cerkve ... In te karizme, bodisi izredne bodisi tudi preprostejše in bolj razširjene, potrebam Cerkve nadvse primerne in koristne, je treba sprejemati z zahvaljevanjem in veseljem [consolatione].” (Dogmatična konstitucija o Cerkvi, št. 12.)
Vsem krščanskim vernikom se torej nalaga častna obveznost, truditi se, da vsi ljudje po vsej zemlji spoznajo in sprejmejo Božje oznanilo zveličanja. Sveti Duh, ki po službi [per ministerium] in zakramentih posvečuje Božje ljudstvo, podeljuje vernikom za izvajanje tega apostolata tudi posebne darove (prim. 1 Kor 12,7); jih *“deli slehernemu, kakor hoče”* (1 Kor 12,11), da bi *“vsak z darom, kakor ga je prejel, stregel drug drugemu ... v zidanju vsega telesa v ljubezni.”* Za vsakega vernika, ki je prejel te, čeprav najnavadnejše darove [charismatum], izvira iz njih pravica in dolžnost, da jih v Cerkvi in v svetu uporablja v prid ljudem in za zidanje Cerkve; v svobodi Svetega Duha, ki *“veje, kjer hoče”* (Jn 3,8), in hkrati v zedinjenju z brati v Kristusu,

zlasti z njegovimi pastirji. Oni morajo soditi o pristnosti in pravilni uporabi teh darov: ne da bi Duha ugašali, marveč, da bi vse preskusili in ohranili, kar je dobro" (prim. 1 Tes 5,12.19.21) (Odllok o laiškem apostolatu, št. 3–4).

10. Tukaj je ves odlomek: "Eno telo in en Duh, kakor ste tudi bili poklicani v enem upanju svojega poklica. En Gospod, ena vera, en krst: en Bog in Oče vseh, nad vsemi in po vseh in v vseh. Vsakomur izmed nas pa je bila dana milost po meri Kristusovega daru. Zato je rečeno: Povzpel se je na višavo, ujete peljal ujetnike, dal je darove ljudem. Kaj pa pomeni beseda Povzpel se je, če ne to, da se je prej spustil v spodnje kraje zemlje? On, ki se je spustil, je isti, ki se je vzdignil čez vsa nebesa, da bi napolnil vse. In on je dal, da so nekateri apostoli, drugi preroki, spet drugi evangelisti, spet drugi pastirji in učitelji, da se sveti usposobijo za delo služenja, za izgrajevanje Kristusovega telesa, dokler vsi ne pridemo do edinosti vere in do spoznanja Božjega Sina, do popolnega človeka, do mere doraslosti Kristusove polnosti. Tako ne bomo več nedorasli otroci, ki jih premetava in kot valove razburka vsak veter nauka v človeški zvižčnosti in pretkanosti, v blodnem zavajanju. Pač pa živimo iz resnice v ljubezni, da bomo v vsem rastle vanj, ki je glava, Kristus. Iz njega dobiva rast celotno telo, združeno in spojeno z njim, ob sodelovanju celotnega veziva, po delovanju, v skladu z mero slehernega dela, tako da omogoča rast telesa in gradi samo sebe v ljubezni.
11. V *Mysterium Salutis*, 7, Queriniana, Brescia 1972, p. 204.
12. Ivi, p. 255.
13. Zaradi tega razloga raje govorimo o "Cerkvi – Kristusovem Telesu", ko je treba opisati cerkveno konstitucijo, ki vsebuje bodisi institucionalno bodisi karizmatično strukturo. In o "Cerkvi – Kristusovi nevesti" govorimo takrat, ko je treba opisati, kako Cerkev privlači, iz Kristusove ljubezni in za Kristusa; "raznolikost karizmatičnih držav", privabljenih (tj. obdarovanih) od istega Duha ljubezni.
14. Zamislimo si ugovor, ki so ga mnogi že predstavili: kaj ostaja od odločitve II. vatikanskega zbora, ki je med vsemi drugimi zgodovinskimi podobami dal prednost podobi "Cerkev, novo Božje ljudstvo"? Naj nas ne bo strah reči, da je ta manj primerna za premišljevanje o pomembnem karizmatičnem dogodku; o tem, kako se zgodi dar, ki ga Duh ostvarja Cerkvi, potrebno ga bo upoštevati, ko se bo govorilo o osebah kot "nositeljih" karizem, misijonarskem in občestvenem namenu posameznih karizem, in njenih dinamičnostih, ki so varovana skozi zgodovino Cerkve.
15. *I Movimenti nella Chiesa*, cit., pp. 1718.
16. Cfr. P. CODA, *I Movimenti ecclesiali dono dello Spirito. Una riflessione teologica*, in *I Movimenti nella Chiesa*, cit., pp. 77–104.
17. *Novo Millennio ineunte*, n. 43.